Foreign policy, international relations and security analysis

INTERNATIONAL WEEKLY

№16 01.11.2024-30.11.2024

Теми:

- Україна – ЄС
- Зовнішня та безпекова політика України
- Перебіг російсько-української війни

FPRI Foreign Policy Research Institute

ЗМІСТ

УКРАЇНА - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Аналіз теми тижня: Майбутнє Європи за часів Трампа 3

Інші події в ЄС 7

ЗОВНІШНЯ ТА БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Аналіз теми тижня: Що очікує Україну в період президентства Трампа: мир за 24 години, чи стан без миру, безпеки і території? 9

Двосторонні відносини 13

Німеччина 13

Естонія 14

Японія 14

США 16

Південна Корея 16

ПЕРЕБІГ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Зміни на фронті 17

Військова допомога 18

Росія: внутрішні та зовнішні виклики 19

Україна – ЄС

- *АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Майбутнє Європи за часів Трампа*

Фото: AFP

Повернення Дональда Трампа на пост президента США може змінити баланс у НАТО і підштовхнути європейські країни до посилення власного оборонного та ядерного потенціалу. У своїй першій каденції Трамп неодноразово критикував Альянс, наголошуючи на недостатніх оборонних витратах європейських членів і навіть натякаючи на можливий вихід США з НАТО.

В умовах російської агресії питання ядерного стримування набуло нового значення. Єдиними європейськими країнами з ядерною зброєю залишаються Франція та Велика Британія, проте їх арсенали значно поступаються американським. Експерти зазначають, що за відсутності гарантій з боку США європейським країнам може знадобитися розробка нових ядерних програм. Аналітик Рене де Невер наголошує, що технологічний потенціал для створення ядерної зброї у деяких країн існує, проте вони утримуються через міжнародні угоди про нерозповсюдження та залежність від ядерного щита НАТО.

Зростання оборонних витрат після початку війни росії проти України демонструє прагнення Європи до більшої незалежності. Водночас, для створення нових можливостей у сфері оборони потрібні значні ресурси, час і політична єдність. Хоча 23 члени НАТО вже витрачають понад 2% ВВП на оборону, цього може не вистачити, якщо США покинуть Альянс.Ця ситуація вимагає від Європи розробки стратегій щодо зміцнення оборонного потенціалу та забезпечення безпеки в умовах можливого зменшення участі США в НАТО.

Повернення Дональда Трампа до президентства США також суттєво вплине на міжнародну політику, особливо у сфері безпеки та торгівлі. Аналітики попереджають,

що його ***скептичне ставлення до НАТО може призвести до дестабілізації трансатлантичного альянсу, а також до підвищення впевненості Росії у своїх агресивних намірах***.

Трамп може урізати допомогу Україні або наполягати на мирних переговорах, які вигідні Москві. У такому випадку є ризик, що Росія може активізувати свої дії в Європі, зокрема проти країн Балтії, що змусить ЄС переглянути свою оборонну стратегію. Прем'єр Великої Британії Кір Стармер висловлює побоювання, що подальша підтримка України може припинитися, якщо США змінять свою політику.

Водночас, повернення Трампа може призвести до відновлення торговельної війни з ЄС, що включає можливість введення мит на імпорт, зокрема на автомобільну продукцію. Це створить значний економічний тиск на країни Європи, особливо на Німеччину.

Ситуація також ускладнюється тим, що перемога Трампа може розділити європейські уряди: праві політичні сили, такі як уряди Угорщини та Італії, можуть розцінити це як підтвердження своєї позиції, тоді як інші країни можуть побачити загрозу єдності ЄС та НАТО. Ці виклики вимагають від європейських лідерів посилення автономії у питаннях оборони та економіки, щоб мінімізувати залежність від американської підтримки.

Тим часом Жозеп Боррель, Високий представник ЄС з питань зовнішньої політики, прокоментував можливе президентство Дональда Трампа як нагоду для Європи переглянути свою стратегію безпеки та геополітичну роль. Він наголосив на необхідності Європи стати сильнішою та більш об'єднаною, адже у світі відбуваються значні зміни у геополітичному балансі. Це, за його словами, є сигналом для пробудження Європи, щоб забезпечити свою безпеку самостійно, без залежності від зовнішніх партнерів.[1]

Боррель також зауважив, що хоча наміри Трампа у сфері міжнародної торгівлі, як-от митні тарифи на китайську та європейську продукцію, зрозумілі, позиція США щодо України залишається непевною. Зокрема, за даними **The Wall Street Journal**, обговорюється ідея заморозки фронту в Україні та створення демілітаризованої зони, яка включала б мораторій на прийняття України в НАТО на 20 років.

На тлі цих невизначеностей лідери ЄС під час зустрічі в Будапешті розглядали можливість продовження військової підтримки України у разі зміни політики США. Така позиція Європи демонструє прагнення зберегти стабільність і підтримку в умовах потенційного зменшення участі Вашингтона в європейських справах.

Грігоре Поп-Елечеш, професор Принстонського університету в Румунії, припускає, що перемога Дональда Трампа на виборах у США може мати змішані наслідки для Європи, України та НАТО. Він зазначає, що Трамп неодноразово критикував Альянс і заявляв про можливість укладення миру з Володимиром Путіним упродовж 24 годин. Така риторика може створити напруженість для всіх країн НАТО, включаючи Румунію та Україну.[2]

У той же час, частина українського суспільства сподівається, що Трамп може ініціювати переговори між Україною та Росією, а якщо Путін відмовиться, повністю підтримати Україну, включно з наданням далекобійної зброї. Однак професор підкреслює, що така послідовність від Трампа є **сумнівною**. Швидке укладення миру зараз більше вигідне Росії, ніж Україні, особливо у поточній ситуації на фронті.

[1] "Світ вже змінився": шеф дипломатії ЄС розповів про наслідки обрання Трампа для Європи. 11.11.2024. https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/11/11/7198118/

[2] Наступні Грузія і Молдова: що буде з Європою, якщо переможе Трамп, — ЗМІ.05.11.2024. https://focus.ua/uk/world/677111-vibori-u-ssha-yakim-bude-maybutnye-yevropi-yakshcho-peremozhe-tramp

Поп-Елечеш також звертає увагу на склад команди Трампа, яку він описує як маловпливову та некритичну. Однак інші інституції США, зокрема армія, можуть утримувати Трампа від радикальних кроків, забезпечуючи продовження підтримки України. Водночас, з точки зору стабільності та передбачуваності, перемога Камали Гарріс була б більш вигідною для Європи, оскільки демократи традиційно підтримують Україну. Проте професор зазначає, що результат виборів у США залежатиме не лише від президента, але й від складу Конгресу, який також відіграє ключову роль у формуванні політики підтримки України.

Варто зазначити, що в разі окупації Росією частини України, ситуація може призвести до подальшої агресії з боку Кремля, особливо у напрямку країн, які не є членами НАТО, таких як Молдова чи Грузія. **Навіть якщо Росія тимчасово зупиниться для відновлення своїх військових сил, логіка режиму Володимира Путіна спрямована на конфронтацію із Заходом. Якщо Захід поступиться в Україні, це може розглядатися Москвою як слабкість, яку можна використати для нових маніпуляцій.**

Поп-Елечеш, зокрема, вважає малоймовірним повномасштабне вторгнення Росії в Європу, але підкреслює реальну загрозу для Балтійських країн, які Росія сприймає як частину свого колишнього впливу. Замість прямої військової агресії Кремль, ймовірно, зосередиться на гібридній війні, дестабілізуючи регіон через інформаційні атаки, кіберзагрози та політичні маніпуляції.

Серед ключових проблем є недостатня готовність Заходу протистояти цій гібридній агресії. Країни, які не мають гарантій безпеки НАТО, як Молдова і Грузія, залишаються вразливими до дій Росії. У той же час, деякі експерти висловлюють думку, що повернення Дональда Трампа до влади може прискорити формування більш самостійної та консолідованої Європейської політики безпеки і оборони.

The *Washington Post* також зазначає, що європейські лідери занепокоєні перспективою повернення Дональда Трампа на посаду президента США через його здатність руйнувати усталені правила співпраці.[3] Сучасна Європа стикається з новими викликами: Еммануель Макрон стикається з внутрішніми проблемами у Франції, Олаф Шольц — із розбіжностями в коаліції, а Кір Стармер у Великій Британії має рекордно низьку підтримку.

Лідери Німеччини, Франції та Великої Британії розробляють нові підходи до дипломатії та планують, як реагувати на можливе посилення економічного й політичного тиску з боку США, щоб уникнути повторення попередніх криз. Як зазначається, **європейські країни дедалі активніше зміцнюють власну обороноздатність, прагнучи зменшити залежність від США у сфері безпеки.** Військові бюджети в Європі досягли найвищого рівня з часів холодної війни. НАТО взяло на себе додаткові функції з координації військової допомоги Україні, адже очікується, що США більше зосередяться на Індо-Тихоокеанському регіоні, залишаючи європейцям завдання підтримувати стабільність у регіоні самостійно. **Але цього все ще недостатньо**.

Німеччина, яка значною мірою залежить від експорту, особливо занепокоєна можливістю торговельних конфліктів із США. Дональд Трамп заявляв про намір збільшити тарифи на європейські товари, зокрема автомобілі, що може значно вдарити по німецькій економіці, яка вже демонструє ознаки стагнації. Згідно з прогнозами Німецького економічного інституту, такі мита можуть призвести до втрат у розмірі 162 мільярди доларів для німецьких компаній. У Брюсселі вже обговорюють можливі

[3] WP: Європа готується до можливого розриву трансатлантичних відносин із США у разі перемоги Трампа.03.11.2024 https://suspilne.media/871997-wp-evropa-gotuetsa-do-mozlivogo-rozrivu-transatlanticnih-vidnosin-iz-ssa-u-razi-peremogi-trampa/

контрзаходи, включно із введенням у відповідь тарифів та розробкою спільних підходів із США для боротьби з недобросовісними торговими практиками Китаю. Це частина спроб Європи підготуватися до можливих викликів у випадку змін у політиці США.

Враховуючи потенційні зміни у трансатлантичних відносинах, Брюссель активізує обговорення ***необхідності стратегічної автономії Європи у сфері безпеки й оборони***. У разі зменшення підтримки з боку США **Європа, ймовірно, візьме на себе більшу частину відповідальності за регіональну стабільність. Але також є імовірним сценарій, коли Захід погодиться з новою американською політикою та піти на замороження війни. Але в такому разі для Європи у довгостроковій перспективі це оберниться катострофою.**

Інші події в ЄС

Прем'єр-міністр Польщі оголосив про початок будівництва "Східного щита" на кордонах з РФ та Білоруссю

01.11.2024

Проєкт передбачає будівництво різних типів укріплень, фортифікаційних споруд та природних перешкод на кордонах Польщі з Росією та Білоруссю.

Також планується будівництво відповідних систем розвідки і виявлення загроз, передових баз, логістичних вузлів, складів або розгортання систем протидії безпілотникам.

На реалізацію у 2024-2028 роках проєкту "Східний щит" передбачено 10 мільярдів злотих.

Європейська правда

Нідерланди вводять прикордонний контроль для боротьби з міграцією

11.11.2024

Військова поліція з 9 грудня здійснюватиме додатковий прикордонний контроль.

Кабінет міністрів вирішив, що вільне пересування людей і товарів між країнами ЄС через нідерландський кордон буде обмежено на шість місяців.

Європейська правда

У Франції почався великий протест фермерів

18.11.2024

Вони хочуть привернути увагу до своїх проблем та протестують проти угоди ЄС про вільну торгівлю з країнами Південної Америки.

У гаслах проти угоди про вільну торгівлю з Меркосур (економічний союз держав у Південній Америці) фермери наголошують на тому, що до них висуваються дуже жорсткі умови, тоді як угода уможливить імпорт до Франції продукції з набагато меншим контролем якості.

Європейська правда

Ангела Меркель у мемуарах виправдовує гальмування шляху України до НАТО

21.11.2024

Як зазначає колишня канцлерка Німеччини, вона намагалася загальмувати прагнення України якнайшвидше вступити до НАТО, оскільки вже тоді побоювалася військової відповіді з боку РФ.

У книзі вона пише про вирішальний саміт НАТО 2008 року, коли обговорювали план надання статусу кандидата Україні та Грузії.

Тодішня канцлерка побачила ризики щодо закріпленої договором присутності Чорноморського флоту РФ у Криму.

"Такого сплетення з російськими військовими структурами не було раніше в жодного з кандидатів на вступ до НАТО",– зазначає вона.

У мемуарах під назвою "Свобода: Спогади 1954-2021" Меркель описала труднощі під час спілкування з Дональдом Трампом. Трамп здавався їй зачарованим кремлівським правителем Владіміром Путіним та іншими авторитарними лідерами.

Описуючи Путіна, Меркель згадує, що він справив на неї враження людини, яка відчайдушно прагне, щоб її сприймали серйозно.

Європейська правда

Ультраправий антизахідний кандидат зайняв перше місце на виборах президента Румунії

25.11.2024

На президентських виборах у Румунії лідирує ультранаціоналістичний кандидат Калін Джорджеску, а другу сходинку посідає чинний прем'єр-міністр країни Марчел Чолаку.

Джорджеску, надзвичайно релігійний і націоналістичний, проводив кампанію, спрямовану на зменшення залежності Румунії від імпорту, підтримку фермерів і збільшення внутрішнього виробництва продуктів харчування та енергії.

Він також стверджував, що ЄС і НАТО не представляють належним чином румунські інтереси, і заявляв, що війна Росії в Україні маніпулюється американськими військовими компаніями.

Будучи маловідомим професором університету, він використовував TikTok для згуртування виборців навколо себе, а також викликав жорстку критику за свої попередні коментарі, в яких підтримав фашистський легіонерський рух Румунії XX століття.

Європейська правда

У Румунії попросили Єврокомісію розслідувати вплив TikTok на сенсаційний результат одіозного кандидата

27.11.2024

Нацрада телебачення і радіомовлення Румунії просить Єврокомісію почати офіційне розслідування щодо застосунку TikTok і можливого неналежного використання платформи, що забезпечило лідерство у першому турі президентських виборів маловідомого ультраправого політика Келіна Джорджеску.

Заступник голови відомства Валентин Александру Жукан зазначив, що кампанія на платформі з використанням скоординованих акаунтів та збільшення видимості контенту за допомогою алгоритмів, ймовірно, була одним з ключових факторів сенсаційного результату до того маловідомого Джорджеску.

Європейська правда

Прем'єр Словаччини поїде до Москви на святкування 9 травня

27.11.2024

Роберт Фіцо має стати першим представником Словаччини, який відвідає Кремль з офіційним візитом з моменту повномасштабного вторгнення Росії в Україну.

Наступного року він поїде до Москви на офіційні урочистості з нагоди завершення Другої світової війни в Європі, які росіяни відзначають 9 травня.

Фіцо підтвердив у середу в соціальних мережах, що господар Кремля Владімір Путін офіційно запросив його в гості і він "із задоволенням прийняв" запрошення.

Європейська правда

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Що очікує Україну в період президентства Трампа: мир за 24 години, чи стан без миру, безпеки і території?

Фото: Getty Images

Перемога Дональда Трампа на виборах президента США в 2024 році викликала позитивну реакцію на світових фондових ринках, де індекси почали зростати. Багато політиків поспішили привітати Трампа, серед яких і президент України Володимир Зеленський. Він висловив подяку за підхід "***мир через силу***", який, на його думку, може наблизити Україну до перемоги у війні з Росією.

США залишаються найбільшим партнером України у боротьбі з Росією, тому вибори президента США викликають велику увагу серед українців. Хоча існують побоювання, що президентство Трампа може мати негативні наслідки для української державності. Тому політичні експерти закликають не робити поспішних висновків. Хоча президент США має значний вплив, його рішення залежать від багатьох факторів і не є одноосібними.

Ігор Рейтерович, кандидат політичних наук, зазначає, що важко точно передбачити, яким буде підхід Трампа до України. Він вважає, що перемога Трампа може призвести як до оптимістичного, так і до не дуже хорошого сценарію для України. Зокрема, Рейтерович підкреслює, що Трамп не зможе ігнорувати позицію союзників США, а також вплив військово-промислових корпорацій. Це може забезпечити Україні підтримку, хоча остаточні рішення залежатимуть від складу його команди, яку ще треба оцінити.

Для Трампа важливо зрозуміти, які сценарії щодо завершення війни з Росією можливі, і після зустрічі з Путіним визначити свою позицію. Якщо переговори не призведуть до результатів, Трамп може збільшити військову допомогу Україні. Однак, якщо після

переговорів він відчує, що Росія не виконуватиме домовленостей, це може призвести до подальшого посилення допомоги Україні.

Проте, оскільки Трамп не вступить в офіційну посаду президента до січня 2025 року, деякі рішення можуть бути ухвалені ще адміністрацією Байдена. Демократи можуть залишити Трампу "парфянську стрілу" (яка може мати політичні наслідки, якщо він змінить позицію щодо підтримки України), і це буде важливим чинником для його подальшої політики. Рейтерович продовжує зауважувати, що демократи можуть впливати на політику Дональда Трампа щодо України, навіть після його перемоги. Один з можливих сценаріїв — це замороження війни на лінії бойових дій, де території визнаються тимчасово окупованими, але при цьому Україна отримує підтримку у вигляді укріпленої зони, щоб зупинити просування російських військ. Це не є ідеальним варіантом для України, але може бути обговорюваним, хоча все залежатиме від того, чи погодиться Росія на таку домовленість.

Трамп також може розглянути можливість посилення військ НАТО в Європі, що буде прийнятно для нього, однак, з іншого боку, ним можуть бути дані зобов'язання Путіну щодо неприєднання України до НАТО за час каденції Трампа. Трамп неодноразово висловлював критичне ставлення до НАТО, вважаючи, що альянс використовує американські ресурси без належних результатів. Щодо питання вступу України до НАТО, Трамп, ймовірно, враховуватиме наслідки переговорів з Росією, хоча не буде поспішати з відмовою від підтримки НАТО. Окрім цього, зрозуміло, що головним викликом для США, на думку республіканців, є не росія, а **Китай.** ***Трамп може спробувати скористатися Україною для розриву зв'язків між росією та Китаєм, пропонуючи росії певні економічні поступки***, наприклад, зняття частини санкцій.

Зовнішня політика Дональда Трампа за його попередньої каденції була непередбачуваною, що, як зазначають деякі експерти, серед яких директор Інститут зовнішньополітичних досліджень Г.Перепилиця, вказує на імпульсивний характер його рішень. Трамп не має чіткої стратегії, яка відповідала б глобальним інтересам США, і його підходи часто змінюються залежно від особистих вподобань. Це підтверджує його висловлювання, зокрема, про довіру до Володимира Путіна більше, ніж до своїх власних розвідувальних служб. Проте, попри наявність певних принципів, представлених у так званій "*зовнішньополітичній стратегії Трампа*", вони здаються лише набором окремих позицій, а не комплексною політичною лінією, здатною гарантувати стабільне американське лідерство на світовій арені.[4] Тому його зовнішня політика не може бути прогнозованою, і реальні дії Трампа часто підтверджують його схильність до імпульсивних рішень, залежних від моменту чи особистих симпатій.

Оцінка політики Дональда Трампа щодо зовнішніх відносин і підтримки України є ***складною і багатоаспектною***. Трамп часто демонстрував імпульсивний підхід, коли ухвалював рішення, що не завжди базувались на стратегії або довгострокових інтересах. Його ставлення до авторитарних лідерів, як Путін, Сі Цзіньпін і Кім Чен Ин, вказує на його схильність до відносин з диктаторськими режимами, адже він цінує їхню повноту влади, яку порівнює з обмеженими можливостями в демократіях. Трамп продемонстрував також схильність до рішень, спрямованих більше на бізнесові інтереси, ніж на довгострокові стратегічні цілі Америки, зокрема у питанні безпеки та національних інтересів, свідчать про певну психологічну і, можливо, матеріальну залежність від Росії.

Що стосується політики щодо України, то Трамп, ймовірно, буде використовувати дипломатичні інструменти та санкції, але його імпульсивність і схильність до пошуку

[4] "Маємо переходити до загальної мобілізації" - що чекає Україну за каденції Трампа. 06.11.2024. https://gazeta.ua/interview

швидких, ефектних рішень можуть призвести до непередбачуваних результатів. Більш того, ставлення Трампа до НАТО та його бажання зупинити війни може привести до ослаблення захисту країн Східної Європи.

З точки зору України, майбутній президент США може виявитися на стороні росії в певних переговорах, що може стати серйозним викликом для Украґни в її війні з росією. У такій ситуації важливо буде залучати союзників у Європі, зокрема країн, які активно підтримують Україну, щоб забезпечити міцну підтримку для подолання цієї політичної нестабільності. Нинішня ситуація на фронті дійсно ускладнюється для ЗСУ, оскільки російські війська продовжують просуватися на Донбасі, захоплюючи території. Лише за останній місяць вони змогли окупувати близько 500 км², що є найбільшим проривом української оборони починаючи з 2023 року. Це веде до зростання підтримки ідеї мирних переговорів серед українців — згідно з опитуванням, кількість прихильників переговорів зросла з 21% до 35%.

Заяви Дональда Трампа про можливі мирні домовленості набирають популярності серед тих, хто хоче завершити війну. Однак ці ***"мирні"*** пропозиції, ймовірно, передбачають лише замороження конфлікту і припинення вогню, що означало б **продовження контролю росії над частиною українських територій. Для України це є неприйнятним, оскільки визнання окупованих територій частиною росії в обмін на припинення війни розглядається як національна зрада.**

Позиція росії, як зазначив **Володимир Путін**, полягає в тому, що Україна повинна вивести свої війська з територій Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей, а також оголосити нейтралітет і відмовитись від вступу в НАТО, після чого можливі мирні переговори. Але для українського керівництва та суспільства, це ставить питання про суверенітет і територіальну цілісність країни, що робить такі компроміси **неприпустимими.**

Дійсно, існує можливість заморозити конфлікт без визнання окупованих територій, як це сталося з Кримом після 2014 року. Проте, як зазначає політолог Володимир Фесенко, навіть якщо Україна піде на такий крок, ***єдності в країні щодо цього питання все одно не буде***, адже значна частина громадян буде проти. Він також припускає, що якщо мирні переговори ініціюють США, це може полегшити ситуацію, оскільки українці побачать це як мир під тиском головного міжнародного партнера, а не як ініціативу Зеленського, яка могла б призвести до звинувачень у зраді. Проблема не в тому, як це сприйматимуть українці, а **в тому як це сприймають в росії**. За його словами, Путіну не потрібна заморозка конфлікту, а потрібен мир на його умовах, що робить дипломатичні переговори з росією вкрай складними. Росія використовувала перемовини лише для підготовки до подальшої агресії. **Припинення вогню без реальних змін може призвести до нової хвилі агресії, яка буде ще більш небезпечною для України.**

Проте **Пітер Дікінсон**, аналітик Atlantic Council та головний редактор Business Ukraine Magazine, вважає, що Україна має дати можливість Дональду Трампу продемонструвати свою силу як лідера. На його думку, важливо, щоб українська стратегія щодо нової адміністрації акцентувала на тому, що ***війна в Україні є головною геополітичною проблемою сучасного світу.*** У такому контексті Трамп зможе підтвердити свою позицію як сильного лідера, що підтримує Україну і визнає її важливість для глобальної стабільності. Це, за словами Дікінсона, дасть Трампу можливість підкреслити значення ролі США в підтримці України та захисті тих, хто опинився під загрозою в результаті війни.[5]

[5] «Трамп нас здивує»: чого чекати українцям від 47-го президента США.07.11.2024. https://www.radiosvoboda.org/a/choho-chekaty-ukrayintsyam-vid-prezydentstva-trampa/33192077.html

Деніел Райс висловлюється на тему того, що лише президент Володимир Зеленський може визначити умови закінчення війни. Він сподівається, що президент Трамп підтримає план перемоги Зеленського, надаючи Україні не лише зброю для утримання лінії фронту, але й для досягнення перемоги.

Водночас, **Браян Меффорд**, співробітник Atlantic Council, зазначає, що в США рішення не ухвалюються одноосібно президентом. Навіть якщо Трамп виявить антиукраїнський настрій, Конгрес, як і раніше, має сильну підтримку України: в Сенаті є не менше 75 голосів на користь України, а в Палаті представників – понад 300 голосів. Це означає, що Конгрес буде чинити опір будь-яким спробам змінити курс щодо України.

Що стосується економічної підтримки України, більшість експертів погоджуються, що США та Європа продовжать надавати Україні економічну допомогу, незважаючи на військову ситуацію. Меффорд наголошує, що Трамп підтримує американський бізнес і, ймовірно, буде сприяти інвесторам, зокрема в Україні, що допоможе економічній стабільності країни.

Олександр Мусієнко зазначає, що Україні належить пройти кілька можливих сценаріїв залежно від того, яку позицію займе нова адміністрація США під керівництвом Дональда Трампа.[6] ***По-перше***, Україна продовжить отримувати необхідну допомогу для стримування російського агресора, подібно до адміністрації Байдена. ***По-друге***, Трамп може заявити, що готовий зробити більше для України, зокрема дозволити удари далекобійною зброєю вглиб Росії, що відповідає стратегії президента Зеленського про мир через силу. ***Третій*** сценарій передбачає тиск на Україну для досягнення компромісів із росією, що може призвести до поступок з українського боку.

До початку 2025 року стане зрозуміло, яким буде остаточний курс адміністрації Трампа щодо України, і чи готові вони дати Україні можливість вступити в НАТО та наділити її правом атакувати глибше в росію. Але **Києву варто почати встановлювати зв'язки з республіканскою партією та проявляти безкомпромісність, намагаючись довести новому Президенту США свою значущисть.**

[6] Ситуація може розвиватися за 3 сценаріями: що буде з Україною за президенства Трампа 06.11.2024.https://24tv.ua/tramp-peremig-viborah-ssha-yaki-3-stsenariyi-mozhut-chekati-ukrayinu_n2679948

Двосторонні відносини

Україна-Німеччина

Андрій Сибіга та Анналена Бербок обговорили можливості масштабування українського виробництва дронів для потреб фронту

04.11.2024

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга привітав у Києві свою німецьку колегу Анналену Бербок та провів із нею переговори щодо широкого спектру питань українсько-німецької співпраці.

Глава МЗС заявив, що у час, коли увага світу прикута до Сполучених Штатів, візит міністерки Аналлени Бербок демонструє силу та впевненість Європи. Глава німецької дипломатії запевнила, що підтримка Німеччини залишатиметься міцною та непохитною.

За словами Андрія Сибіги, Україна високо цінує та вважає важливою позицію Берліна, адже ця підтримка стосується не лише України, а й безпеки всієї Європи та кожного європейця.

Міністр висловив вдячність Німеччині за лідерство в підтримці України та надання Силам оборони сучасних систем ППО IRIS-T, танків «Леопард», БМП «Мардер», установок «Гепард» та іншого обладнання, яке продемонструвало високу ефективність.

Глава МЗС нагадав, що навесні цього року, коли Україна закликала союзників терміново посилити український повітряний щит, Німеччина передала з власних запасів систему ППО «Patriot». Він підкреслив, що Україна завжди буде пам’ятати цю людяність і солідарність.

«Німецька зброя врятувала тисячі українських життів і продовжує їх рятувати”, - зазначив він.

Андрій Сибіга та Анналена Бербок окремо обговорили збільшення німецьких інвестицій в розвиток української оборонної промисловості, зокрема масштабування виробництва дронів для потреб фронту.

Глава МЗС висловив вдячність Німеччині за оголошені цієї осені додаткові 170 мільйонів євро на підтримку української енергосистеми та стійкості напередодні зими. Міністр зазначив, що це дуже цінна допомога на тлі посилення Росією терору проти цивільної інфраструктури.

Андрій Сибіга зауважив, що українська сторона цінує підтримку Берліна на шляху до вступу України в ЄС і НАТО. За його словами, вже сьогодні без України та її військової сили неможливо уявити довгострокову безпеку Європи.

“Членство України в НАТО лише зафіксує реальність, яка де-факто склалася на Європейському континенті. Запрошення для України має бути надане вже зараз, без зволікань. Це важливий політичний крок, щоб позбавити Путіна ілюзій та спонукати завершити агресію”, - зазначив він.

Український дипломат підкреслив, що умиротворення агресора ніколи не працювало та не спрацює. За його словами, лише колективний тиск та рішучість здатні відновити всеосяжний, справедливий та стійкий мир, а тому Формула миру не має альтернатив. Глава МЗС додав, що українська сторона не прийме жодні ініціативи, розроблені без участі Києва.

Міністри окремо обговорили потребу рішучих дій у відповідь на залучення Росією регулярних військ Північної Кореї до війни проти України. Андрій Сибіга закликав Європу усвідомити, що війська КНДР зараз ведуть агресивну війну в Європі проти суверенної європейської держави.

“Це вчергове доводить, що поки Захід боїться ескалації та вагається, Росія діє та йде

на ескалацію. Не можна благати Росію про мир. Можна лише примусити її до миру. Кроки зрозумілі: підтримка Плану перемоги та зняття всіх обмежень на захист життя від терору. Потрібно ухвалювати ці рішення якнайшвидше". - зазначив глава МЗС.

У ході перемовин сторони також порушили питання двосторонньої підтримки Німеччини на наступний рік. Андрій Сибіга зазначив, що Україна цінує роль Берліна в схваленні механізму для використання доходів від російських заморожених активів. Водночас він підкреслив, що ці кошти не мають розглядатися як заміна національним внескам, а ідея використання заморожених активів полягає саме в створенні додаткової вартості. Міністр висловив сподівання, що фінансування Німеччиною двосторонньої допомоги для України на наступний рік буде не нижчим від цьогорічного рівня.

Глава МЗС окремо подякував колезі за активну участь Німеччини у відбудові України та патронат над відновленням Чернігівської області. Він зазначив, що українська сторона налаштована й надалі розвивати міжнародну співпрацю між регіонами України та країн-партнерів.

МЗС України

Україна-Естонія

Олександр Міщенко провів зустріч із заступником міністра закордонних справ Естонії з політичних питань Мартіном Рогером

08.11.2024

7 листопада заступник міністра закордонних справ України Олександр Міщенко провів зустріч із заступником міністра закордонних справ Естонської Республіки з політичних питань Мартіном Рогером.

Олександр Міщенко високо оцінив динаміку двостороннього політичного діалогу, відзначив обопільну налаштованість на подальший розвиток взаємовигідної співпраці та висловив щиру вдячність Естонії за всебічну політичну, економічну та гуманітарну підтримку України.

Дипломати обговорили стан реалізації Формули миру Президента України Володимира Зеленського, підтримку Плану перемоги України та подальшу двосторонню взаємодію з питань вступу України до Європейського Союзу та НАТО.

Сторони продемонстрували єдність щодо необхідності консолідації міжнародної спільноти для встановлення всеосяжного, справедливого і тривалого миру в Україні та розширення обмежувальних заходів проти РФ. Олександр Міщенко подякував Естонії за активну участь у реалізації проєктів з повоєнної відбудови у Житомирській області.

Зі свого боку, Мартін Рогер запевнив у незмінній підтримці Естонією нашої держави, зокрема в оборонній сфері, з метою забезпечення перемоги України над російським агресором.

МЗС України

Україна-Японія

Андрій Сибіга та Івая Такеші обговорили шляхи протидії російській агресії та залученню до неї Північної Кореї

16.11.2024

У суботу, 16 листопада, міністр закордонних справ України Андрій Сибіга привітав у Києві свого японського колегу Івая Такеші та провів із ним переговори щодо широкого спектру питань українсько-японської співпраці, а також глобальних безпекових викликів.

Глава МЗС висловив подяку своєму японському колезі за вибір Києва як одного з перших напрямків закордонних візитів після формування нового уряду Японії. Він

підкреслив, що це є важливим знаком солідарності та політичним сигналом, особливо в цей складний для України час.

Андрій Сибіга наголосив, що Україна високо цінує українсько-японське глобальне партнерство та вважає Японію ключовим союзником в Азії та Індо-Тихоокеанському регіоні. Він додав, що попри відстань у вісім тисяч кілометрів, Україна та Японія є справді близькими державами за своїми цінностями.

Міністр зазначив, що українська сторона вдячна уряду Японії за підтримку та кожному японцю, який щиро підтримує Україну на тлі російської агресії.

У цьому контексті глава МЗС нагадав, що з початку повномасштабного вторгнення уряд Японії надав Україні допомогу на загальну суму понад 12 мільярдів доларів. Андрій Сибіга також окремо відзначив нещодавнє рішення Японії виділити ще понад 3 мільярдів доларів за рахунок заморожених російських активів, наголосивши, що український народ глибоко цінує таку підтримку.

У ході дружніх переговорів глави української та японської дипломатій обговорили безпекову ситуацію в Україні та світі, зокрема фактичний вступ у російську війну Північної Кореї. За словами Андрія Сибіги, це є свідченням того, що в Україні вирішується майбутнє не лише європейської, а і глобальної архітектури безпеки.

“Поглиблена військово-технічна співпраця Росії з Північною Кореєю та Іраном становить пряму загрозу не лише для Європи, але і для Південно-Східної Азії та Близького Сходу. Не лише Росія отримує дрони, ракети, солдат. Москва взамін посилює Тегеран і Пхеньян”, — наголосив він.

Міністр також заявив, що за даними української розвідки, Пхеньян прагне обміняти свою участь у агресії проти України на доступ до російських технологій у ракетній, ядерній та інших військових програмах.

“Це надзвичайно загрозливо. Все це не може не турбувати наших партнерів. Тому і протидіяти таким глобальним загрозам ми маємо разом”, — зазначив глава МЗС.

У цьому контексті, Андрій Сибіга підкреслив, що тільки потужна і системна підтримка України може зупинити Росію та принести всеосяжний, справедливий та сталий мир. За його словами, поразка Росії в Україні зупинить інших агресорів від загарбницьких планів.

Дипломати детально обговорили модальності залучення Японії до практичної реалізації Плану Перемоги та Формули миру, імплементацію Угоди про підтримку України та співробітництво, підписану цьогоріч двома лідерами країни. Андрій Сибіга зазначив, що мова йде про посилення діалогу з питань безпеки на найвищому рівні між Україною та Японією.

Міністри також домовилися нарощувати санкційний тиск на державу-агресора. У цьому контексті глава МЗС України нагадав, що з початку вторгнення Японія запровадила 26 пакетів санкцій проти фізичних і юридичних осіб Росії та Білорусі. Він заявив, що партнери будуть і надалі працювати для закриття шляхів обходу таких обмежень.

Андрій Сибіга висловив окрему вдячність Японії за співпрацю в гуманітарному розмінуванні та готовність прийняти наступного року відповідну міжнародну конференцію. Він додав також, що сьогодні відбудеться передача чергової партії потужних генераторів, і зазначив, що загалом цьогоріч Україна отримає 100 генераторів від Японії. Міністр назвав це важливою і своєчасною допомогою.

Глава українського зовнішньополітичного відомства привітав участь Японії та японського бізнесу у відбудові України. У цьому контексті міністр наголосив на важливості Конференції з відбудови України в Токіо, яка проходила у лютому 2024 року. Дипломати домовилися рухатися згідно з окресленою на Конференції «дорожною картою» співпраці, а також обговорили наступні кроки щодо подальшої лібералізації візового режиму.

Андрій Сибіга констатував, що українсько-японська двостороння співпраця за останні роки досягла характеру стратегічного партнерства, та заявив, що українська сторона і надалі буде розвивати двосторонні взаємовигідні відносини між двома країнами.

Особливим елементом візиту стала презентація в МЗС України спеціально відібраних архівних дипломатичних документів часів Української Народної Республіки, УРСР та перших років новітньої історії України. Представлені історичні пам'ятки відображають дружній характер українсько-японських відносин того часу.

Презентуючи виставку японському колезі, міністр закордонних справ України підкреслив, що пам'ятки свідчать про регулярні дипломатичні зв'язки між Україною та Японією протягом десятиліть.

МЗС України вдячне за пошук та підготовку матеріалів презентації голові Державної архівної служби Анатолію Хромову та директорці Центрального державного архіву вищих органів влади та управління Ларисі Левченко.

МЗС України

Україна- США

Андрій Сибіга провів зустріч із заступником держсекретаря США з політичних питань Джоном Бассом у Вашингтоні

19.11.2024

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Під час зустрічі із заступником держсекретаря США Джоном Бассом я подякував Сполученим Штатам за сильну підтримку. Я поінформував про поточну ситуацію на фронті та пріоритетні потреби України. Ми обговорили подальшу оборонну співпрацю та енергетичну допомогу, оскільки Україна продовжує чинити опір жорстоким атакам Росії".

МЗС України

Україна-Південна Корея

Андрій Сибіга провів зустріч з міністром закордонних справ Республіки Корея Чо Те Юлем

25.11.2024

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "У мене відбулася плідна зустріч з міністром закордонних справ Республіки Корея Чо Те Юлем. У світлі спільних безпекових викликів, які створює поглиблення зв'язків між Росією та КНДР, ми обговорили розширення співпраці у низці сфер. Безпека в Європі та Південно-Східній Азії тісно взаємопов'язана".

МЗС України

Джерело: Армія FM

- *Зміни на фронті*

Зміни на фронті:

Тренд: ***Російська армія просувається в Курській області РФ та продовжує атакувати позиції українських Збройних сил в Україні, повільно просуваючись на оснвних напрямках південно-східної та південної частини російсько-українського фронту.***

Використовуючи перевагу у повітрі, ракетах та артилерійських боєприпасах ворог ***намагається вийти на адміністративний кордон Донецької області***. Застосовуючи штурмові групи за підтримки бронетехніки російські окупанти продовжують вдень і вночі вести наступальні дії. На окремих напрямках ворог намагається вести штурмові дії хвилями в пішому порядку, діючи силами від взводу до роти, інколи батальйону.

Російські війська просунулися на півдні Донецької області у кількох районах фронтом шириною 20 км. Цей напрямок окупаційні сили вважають пріоритетним. Тільки протягом тижня російські війська захопили контроль над кількома невеликими населеними пунктами і просунулися до 9 км., підтримуючи вигідне для себе співвідношення сил у цьому секторі, що частково пояснює прискорення темпів російського наступу. Незважаючи на великі втрати особового складу, росія продовжує набирати велику кількість людей для підтримки своїх операцій на півдні України.

Найбільше ворожих атак зафіксовано на Курахівському та Покровському напрямках (*51 та 23 кожної доби відповідно*).

На Курахівському напрямку окупантам вдалося зайти зі східних околиць міста Курахове. Наразі армія РФ продовжує наступати з трьох сторін - з півночі, сходу та півдня. Найбільш загрозливою є південна частина міста. Там загарбники намагаються перерізати трасу в районі селища Костянтинопіль. Це створює небезпеку того, що якщо цей плацдарм закриється, то нам треба буде відступати дуже далеко на захід - на 10-15-20 кілометрів. Таким чином велика кількість територій буде втрачена. Якщо ЗСУ доведеться відступати з Курахового далі по трасі, то ворог може перекинути звідти свої сили на Покровський напрямок.

На Бахмутському напрямку особливо складна обстановка склалася в районах східніше Часового Яру та Кліщіївки; на Авдіївському — в районах Бердичів, Орлівки, Водяного, Первомайського; на Новопавлівському — в районі Новомихайлівки. Найбільш жорсткі бої протягом листопада місяця тривали в районах Первомайського і Водяного, а також східніше Часового Яру, де ворог намагається прорвати оборону українських військ. Часів Яр залишається під контролем Сил оборони України, всі спроби противника прорватися до населеного пункту зазнали невдачі.

На Торецькому напрямку ворог постійно намагався просунутися вперед у районі Торецька та Щербинівки.

На Лиманському напрямку противник веде локальні наступальні дії в районах Білогорівки, Веселого**, Оріхівському та Херсонському напрямках**.

На Оріхівському напрямку противник веде активні наступальні дії в районах Роботине та Вербового з метою відновлення втраченого положення;

На Херсонському російська армія намагається витіснити українські війська з плацдарму на лівому березі ріки Дніпро в районі Кринки. Успіху на цьоум напрямку ворог не має.

На Куп'янському та Лиманському напрямках Збройні Сили України мають певний тактичний успіх.

Військова допомога

Країни ЄС поставили Україні понад 980 тисяч снарядів. Окрім того, європейські партнери запровадили новий підхід до забезпечення України зброєю. Замість очікування виготовлення озброєння європейськими компаніями, вони фінансують українські виробничі контракти, що дозволяє пришвидшити постачання та підтримати військово-промисловий комплекс. За цим підходом Україна отримує фінансування для замовлення зброї безпосередньо у вітчизняних виробників. Європейські партнери перевіряють компанії та стежать за виконанням контрактів. Цей механізм отримав назву "датська модель". Таку модель уже підтримали Норвегія, Швеція, Литва, Німеччина та Нідерланди.

Данія виділила $680 млн, зокрема $400 млн із заморожених російських активів. До 2025 року планується направити до $1,4 млрд. Також Данія надасть Україні новий пакет допомоги на $115 млн.

Німеччина має намір до кінця року поставити Україні озброєння та військову техніку на загальну суму 650 млн євро. Відомо, що Україна отримає дві системи ППО IRIS-T, 10 основних бойових танків Leopard 1A5, 60 бойових машин піхоти та основних бронемашин M84 та M80. Крім того, до списку увійшли 6000 некерованих та 500 керованих ракет, а також 4000 дронів компанії Helsing.

США оголосили новий пакет військової допомоги для України на $725 млн. Він включатиме боєприпаси для HIMARS та артилерії, ракети для Stinger, безпілотники, протипіхотні міни, протитанкову зброю. У ньому зокрема:

- боєприпаси для NASAMS та HIMARS;
- ракети Stinger;
- боєприпаси протидії безпілотникам (c-UAS);
- артилерійські боєприпаси 155 мм та 105 мм калібру;
- безпілотні авіаційні системи (БАС);
- протитанкові системи Javelin і AT-4;
- стрілецька зброя та боєприпаси;
- обладнання для захисту критичної інфраструктури;

запчастини, допоміжне обладнання, послуги, навчання, транспорт.

Зазначається, озброєння надають зі складів США за програмою президентських повноважень (PDA).

Росія: внутрішні та зовнішні виклики

Тренд: ***Путін буде діяти з позиції сили у відносинах з Америкою Трампа***

Російське Міністерство оборони розробило прогноз розвитку воєнно-політичної ситуації до 2045 року, в якому передбачено ліквідацію України як незалежної держави та її поділ на три частини. Згідно з цим планом, ***перша частина*** включає території, що вже були анексовані Росією: Донецьку, Луганську, Запорізьку, Херсонську області та Крим. Ці регіони мають офіційно стати частиною Росії.

Друга частина плану стосується утворення проросійської держави на територіях центральних і східних областей України. Це включає Київ, Харків, Дніпропетровськ, Одесу та інші області, де буде встановлена проросійська влада, що відмовляється від європейської та євроатлантичної інтеграції і погоджується на військову присутність Росії на цих територіях. Такий план, за інформацією джерел, може бути переданий до нової адміністрації США через дипломатичні канали.

Третя частина російського плану передбачає розподіл ***"спірних територій"*** заходу України, зокрема Волинської, Рівненської, Хмельницької, Львівської, Івано-Франківської, Тернопільської, Чернівецької та Закарпатської областей. Кремль планує розділити ці регіони з сусідніми країнами, такими як Угорщина, Польща та Румунія *в обмін на їх проросійську орієнтацію.* Це частина стратегічного плану, який передбачає суттєву зміну кордонів і впливу на геополітичну ситуацію в регіоні. Для більш детальної інформації можна звернутись до джерела, що повідомляє про цю ситуацію.

За даними російського Міністерства оборони, Росія виділила чотири основні сценарії розвитку міжнародної ситуації до 2045 року, залежно від результату війни з Україною:[7]

1. **Несприятливі сценарії для Росії**:

[7] Росія зробила "план поділу України" і може запропонувати його США, - ЗМІ.20.11.2024. https://www.rbc.ua/rus/news/rosiya-zrobila-plan-podilu-ukrayini-i-mozhe-1732113632.html

- *Домінування США та Заходу*: цей сценарій передбачає перемогу або замороження конфлікту, що посилює вплив Заходу на світову політику.
- *Набуття Китаєм статусу провідної держави світу*: це станеться, якщо Китай стане світовим лідером, а Росія зазнає поразки.

2. **Сприятливі сценарії для Росії**:

- *Формування багатополярного світу та поділ сфер впливу*: Росія бачить себе однією з провідних держав світу нового глобальному порядку, де жоден з великих акторів не матиме абсолютної переваги.
- *Регіоналізація/хаотизація*: цей сценарій передбачає розпад міжнародного порядку, що дасть можливість Росії зберегти свою владу та вплив у пострадянському просторі та у всій Центрально–Східній Європі.

Додатково, згідно з інформацією західних джерел, Росія готова обговорювати умови завершення війни з Дональдом Трампом, проте ***ці умови можуть бути жорсткими для України, зокрема стосуватимуться важливих територіальних поступок.*** У свою чергу співрозмовники агентства Reuters припустили, що Росія піде на заморозку по лінії фронту. Три джерела припускають, що можливі переговори про те, як саме пройде лінія розмежування у Донецькій, Луганській, Запорізькій та Херсонській областях: незважаючи на те, що Росія оголосила ці території своїми, її війська контролюють лише 70-80% їхньої території. Двоє інших співрозмовників Reuters припустили, що російські війська можуть піти з невеликих ділянок територій Харківської та Миколаївської областей.

Як зазначає агентство, швидкість наступу російської армії – найвища за весь час війни, крім перших днів вторгнення. Дональд Трамп, який обіцяв швидко закінчити війну у разі свого обрання, повертається до Білого дому в позицій зміцнення Росії. Два співрозмовники агентства також зазначили, що дозвіл президента Джо Байдена, що йде з влади, бити ракетами ATACMS по російській території може суттєво ускладнити ситуацію: Москва вже назвала це ескалацією.

У той же час прес-секретар Путіна Дмитро Пєсков у відповідь на прохання прокоментувати повідомлення у ЗМІ, сказав, що Путін уже давав зрозуміти, що ***заморожування конфлікту його не влаштовує***: «Президент справді неодноразово, а точніше, постійно заявляє про те, що він готовий до контактів. Президент також уже говорив про те, що якийсь варіант заморозки цього конфлікту нам не підійде, нам важливо досягти своєї мети, яка всім добре відома».

Таким чином Росія розглядає можливість припинення вогню в Україні в разі переговорів з Дональдом Трампом, але при цьому висуває вимогу, щоб Україна відмовилася від прагнення вступити в НАТО і готова йти на значні територіальні поступки. Зокрема, Кремль може погодитися на заморожування конфлікту на поточній лінії фронту, з умовами щодо поділу Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей, які Росія частково контролює. Проте питання Криму залишатиметься поза переговорами.[8] Путін також наголошує, що заморожування конфлікту не є прийнятним для Росії, оскільки воно дасть змогу Заходу переозброїти Україну. У той же час, Трамп, який обіцяв швидко завершити війну, планує ініціювати переговори з Росією з першого дня свого президентства. За деякими джерелами, **серед можливих умов для миру розглядається нейтралітет України, міжнародні гарантії безпеки та обмеження чисельності її армії**. Проте досягнення реального миру, який задовольняє обидві сторони, залишається вкрай складним через великі розбіжності в позиціях. Трамп може

[8] Путін готовий обговорювати з Трампом завершення війни в Україні, але на жорстких умовах, - Reuters. 20.11.2024. https://www.rbc.ua/rus/news/putin-gotoviy-obgovoryuvati-trampom-zavershennya-1732090401.html

спробувати залучити Європу до підтримки мирної угоди, а європейські країни, зокрема Естонія, можуть бути готові направити війська для забезпечення мирного процесу.

Таким чином, **Кремель пропонує радикальні зміни територіального устрою України**, спрямовані на посилення російського впливу. Запропонований план поділу держави, що включає анексію східних і південних регіонів, створення проросійського уряду на центральній та східній територіях, а також передачу західних областей сусіднім країнам, є не лише незаконним, але й порушує принципи міжнародного права. У той же **заплановані переговори з Дональдом Трампом мають вигляд спроби легітимізувати досягнення Росії, отримані військовим шляхом, через дипломатичний канал.** Але важливо зазначити, що ключове тут те, що це має відбутися на власних умовах. Попри сподівання Трампа, Росія занадто тісно бачить своє місце поруч з Китаєм, а США – своїм екзестинційним ворогом. **Путін не прийме умови Трама, а буде жорстко просувати свої. І чи краще американський президент це зрозуміє, тим краще буде для нього та майбутнього його держави.**